

ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑ:
Η Πραγματική της Φύση

ΧΑΡΙ ΧΕΪΝΟ (HARRI HEINO)
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ ΤΑΜΠΕΡΕ
ΕΛΣΙΝΚΙ, ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1995

ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑ

Η Πραγματική της Φύση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I.	Ανυπαρξία Σαφούς Ορισμού της Θρησκείας	1
II.	Οι Σαηεντολόγοι Θεωρούν ότι Αυτή Είναι Θρησκεία	2
III.	Οδηγώντας τους Κοινωνιολόγους της Θρησκείας να την Κατατάξουν ως Θρησκεία	2
IV.	Από τη Διανοητική στη Σαηεντολογία	3
V.	Θεότητα και Μετά Θάνατον Ζωή	3
VI.	Η Ιδέα για τον Άνθρωπο	4
VII.	Σωτηρία	4
VIII.	Η Εκκλησία της Σαηεντολογίας	5
IX.	Θρησκευτικές Υπηρεσίες	6
X.	Η Σαηεντολογία Είναι Θρησκεία	6

HARRI HEINO
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ ΤΑΜΠΕΡΕ
ΕΛΣΙΝΚΙ, ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1995

ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑ

Η Πραγματική Της Φύση

Τα τελευταία χρόνια η Σαηεντολογία έχει αποτελέσει θέμα δημόσιας συζήτησης σε αρκετές περιπτώσεις, και αλλού, και στη Φινλανδία. Συγκριτικά με άλλες χώρες, στη Φινλανδία έχουν ειπωθεί πολύ λίγα για τη θρησκευτική της φύση. Στην παρούσα διατριβή μου, εστιάζω την προσοχή μου στο ερώτημα για το αν η Σαηεντολογία είναι ένα θρησκευτικό δόγμα και στο πού βασίζεται αυτό το συμπέρασμα.

Ι. Ανυπαρξία Σαφούς Ορισμού της Θρησκείας

Οι θρησκείες και τα θρησκευτικά δόγματα αποτελούν ένα τέτοιο πλήθος φαινομένων, που δεν έχει καταστεί εφικτό για τους επιστήμονες να συμφωνήσουν σε έναν ορισμό της θρησκείας. Στη φινλανδική κοινωνιολογία της θρησκείας, η θρησκεία συνήθως χαρακτηρίζεται από πέντε διαστάσεις, όπως έχει παρουσιαστεί από τους Αμερικανούς Glock και Stark.

1. Τη διάσταση της εμπειρίας (θρησκευτικά αισθήματα, εμπειρίες και ενοράσεις της θεότητας κ.λπ.).
2. Την ιδεολογική διάσταση (ιδέες για τον Θεό, τη ζωή μετά θάνατο, τη σωτηρία).
3. Την τελετουργική διάσταση (ιδιωτική και ομαδική ενεργός έκφραση της θρησκείας, όπως προσευχές, διαλογισμός, θρησκευτικές λειτουργίες και θρησκευτικές τελετές που σχετίζονται με τα διάφορα στάδια της ζωής).
4. Την πνευματική διάσταση (γνώση του περιεχομένου της πίστης).
5. Τη διάσταση των επακόλουθων (σωτηρία, γαλήνη, σωστή συμπεριφορά).

Συνήθως σε όλους τους ορισμούς της θρησκείας θεωρείται ότι υπάρχει μια συγκεκριμένη ιδέα περί πίστης, η οποία, όταν ακολουθείται, οδηγεί σε αρμονία με την πιο βαθιά έννοια της ζωής της ίδιας – είτε πρόκειται για έναν μεμονωμένο Θεό, είτε για το Υπέρτατο Ον, είτε για την Κοσμική ή Ηθική βάση της ζωής. Κατά δεύτερον, μια θρησκεία έχει να κάνει με θρησκευτικές τελετές, τελετουργίες και κανόνες συμπεριφοράς. Τρίτον, η θρησκεία απαιτεί ένα σύνολο πιστών ή μελών.

II. Οι Σαηεντολόγοι Θεωρούν ότι Αυτή είναι Θρησκεία

Τα γραπτά του Ιδρυτή της Σαηεντολογίας, Λ. Ρον Χάμπαρντ, αποτελούν τη βάση της θρησκείας της Σαηεντολογίας. Ο Χάμπαρντ δεν είναι αντικείμενο θρησκευτικής λατρείας, αλλά σίγουρα είναι αποδέκτης θαυμασμού και αφοσίωσης σε θρησκευτικό επίπεδο. Σύμφωνα με τους Σαηεντολόγους, ο Χάμπαρντ κατάφερε να δημιουργήσει μια θρησκευτική φιλοσοφία και μέσα πρακτικής εφαρμογής μέσα από τα οποία πράγματι μπορούν να υλοποιηθούν τα βασικά κοινά ιδανικά της ανθρωπότητας και όλων των θρησκειών. Οι Σαηεντολόγοι θεωρούν τη θρησκεία τους ως τη θρησκεία του 20ού αιώνα που θα πραγματοποιήσει το αιώνιο όραμα της ανθρωπότητας, να γίνει ο κόσμος ένα καλύτερο μέρος για να ζει κανείς, και που θα βοηθήσει τους ανθρώπους να βρουν την πιο βαθιά πνευματική τους ταυτότητα. Ο ίδιος ο Χάμπαρντ είχε την άποψη ότι η Σαηεντολογία ακολούθησε τις παραδόσεις των παλιότερων θρησκειών, συμπεριλαμβανομένου του Ινδουισμού, της Βεδικής θρησκείας, του Ταοϊσμού, του Βουδισμού, του Ιουδαϊσμού και του Χριστιανισμού.

III. Οδηγώντας τους Κοινωνιολόγους της Θρησκείας να την Κατατάξουν ως Θρησκεία

Σχεδόν χωρίς εξαίρεση, όλα τα εγχειρίδια των νέων θρησκειών περιέχουν μεταξύ άλλων ένα κεφάλαιο σχετικά με τη Σαηεντολογία:

Eileen Barker, Καθηγήτρια του London School of Economics: *Νέα Θρησκευτικά Κινήματα: Μια Προοπτική για την Κατανόηση της Κοινωνίας* (1982), και *Νέα Θρησκευτικά Κινήματα: Μια Πρακτική Εισαγωγή* (1989).

Bryan Wilson, Ομότιμος Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης: *Η Κοινωνική Διάσταση του Σεχταρισμού* (1990)· και

J. Gordon Melton: *Η Εγκυκλοπαίδεια των Αμερικανικών Θρησκειών* (1993).

Είναι επίσης κατηγοριοποιημένη ως θρησκεία στις περισσότερες γερμανικές εκδόσεις, όπως στο *Lexikon Der Sekten, στο Sondergruppen Und Weltanschauungen* (1991).

Ως παράδειγμα προς μίμηση, ο Bryan Wilson γράφει εκτενώς στο βιβλίο του για ποιον λόγο η Σαηεντολογία αποτελεί θρησκεία.

IV. Από τη Διανοητική στη Σαηεντολογία

Αρχικά η Διανοητική ήταν μια αρκετά περιορισμένη θεραπευτική μέθοδος που αναπτύχθηκε από τον Χάμπαρντ. Έγινε ευρέως γνωστή το 1950 όταν εκδόθηκε το μπεστ σέλερ του Χάμπαρντ *Διανοητική: Η Σύγχρονη Επιστήμη της Πνευματικής Υγείας*. Ο σκοπός της Διανοητικής ήταν να ελευθερώσει τον άνθρωπο από τις τραυματικές εμπειρίες και εικόνες της μνήμης, δηλαδή από τα έγγραμματα, προκειμένου να μπορέσει να επιτύχει μια κατάσταση που ο Χάμπαρντ αποκαλεί «Κλήαρ».

Σχεδόν αμέσως, η Διανοητική άρχισε να εξελίσσεται στη Σαηεντολογία, όπου δίνεται έμφαση στη μεταφυσική και στην πνευματικότητα. Βασίζεται στην ιδέα ότι ο άνθρωπος είναι βασικά ένα πνευματικό ον, ο θήταν. Το έργο της Σαηεντολογίας είναι να επιστρέψει ο θήταν, ο οποίος έχει παγιδευτεί μέσα στη δουλειά της άγνοιας και της ύλης, για άλλη μια φορά στην επίγνωση της πραγματικής του φύσης.

Καμία θρησκεία δεν έχει γεννηθεί όντας στην πλήρη της μορφή. Μόνο μετά από δεκαετίες ή ακόμα και αιώνες αναπτύσσεται σε θρησκεία με γνώση του εαυτού της. Για παράδειγμα, η θεολογική κατανόηση και η δογματική οργάνωση του Χριστιανισμού χρειάστηκαν αρκετές δεκαετίες για να διαμορφωθούν. Θα ήταν άδικο να υποθέσουμε ότι η Σαηεντολογία θα γεννιόταν έχοντας κατευθείαν την τελική της μορφή.

V. Θεότητα και Μετά Θάνατον Ζωή

Στη Σαηεντολογία πολύ λίγα λέγονται για τον Θεό. Ωστόσο, πιστεύει στον Θεό ή στην ύπαρξη του θείου. Δεν απαιτεί κατ' ανάγκη κάποιον προσωποποιημένο θεό, αλλά κάποιου είδους θεότητα, το Υπέρτατο Ον ή, όπως συχνά αναφέρει η Σαηεντολογία, την όγδοη σφαίρα επιρροής ή το *δυναμικό του Θεού*.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι όλες οι θρησκείες του κόσμου, ή σχεδόν όλες, πιστεύουν σε έναν προσωποποιημένο Θεό. Κάτι ανάλογο με τη Σαηεντολογία συναντούμε σε ένα μεγάλο μέρος του Ινδουισμού. Και ο Βουδισμός Τεραβάντα είναι στη φιλοσοφική του μορφή εντελώς αθεϊστικός. Παρ' όλα αυτά, διαθέτει κατά κανόνα το κύρος μιας σημαντικής θρησκείας.

VI. Η Ιδέα για τον Άνθρωπο

Μια βασική θεώρηση της Σαηεντολογίας είναι ότι ο άνθρωπος είναι πάνω απ' όλα ένα πνευματικό ον, ένας *θήταν*, ένα είδος ψυχής, άυλο και αθάνατο, το οποίο διαθέτει απεριόριστη ισχύ και δυνατότητες. Αυτός ο θήταν παίρνει στην κατοχή του ένα υλικό ανθρώπινο σώμα όταν έρχεται στον κόσμο.

Οι θήταν παγιδεύτηκαν στα δεσμά του υλικού κόσμου και έχασαν τη γνώση για την πραγματική τους οντότητα. Από αυτή την άποψη η Σαηεντολογία θυμίζει τα κινήματα του Γνωστικισμού και του Νεογνωστικισμού, στα οποία υπάρχει η θεώρηση ότι κατέχουν μια χαμένη (συχνά μυστική) γνώση για τη βασική ταυτότητα του ανθρώπου, και ότι το καθήκον τους είναι να αφυπνίσουν την αρχική του πνευματική και θρησκευτική συνείδηση, έτσι ώστε να είναι πια σε θέση να κινηθεί ελεύθερα πέρα από τα σύνορα της ζωής και του θανάτου.

VII. Σωτηρία

Σύμφωνα με τη Σαηεντολογία, οι τραυματικές εμπειρίες και αυτής τη ζωής και των προηγούμενων επαναγεννήσεων αποτελούν εμπόδιο για την ορθολογική συμπεριφορά και την πνευματική ανάπτυξη. Ο σκοπός του *ώντινγκ* της Σαηεντολογίας είναι να ελευθερώσει τον θήταν από την «αντιδραστική διάνοια», τις αλυσίδες άσχημων αναμνήσεων, και να επαναφέρει την πιθανότητα σωτηρίας.

Ο στόχος είναι ο πλήρως Λειτουργικός Θήταν (ΟΤ), μια κατάσταση σαν του θεού, όπου ο θήταν είναι ελεύθερος από όλους τους περιορισμούς αυτής της ζωής.

Όπως και στις ινδικές θρησκείες, η Σαηεντολογία θεωρεί ότι ο άνθρωπος πρέπει να απελευθερωθεί από τις προηγούμενες πράξεις (συγκρίνετε με το κάρμα του Ινδουισμού και του Βουδισμού), που έχουν συσσωρευτεί στην αλυσίδα των πολυάριθμων επαναγεννήσεων.

Η ιδέα της Σαηεντολογίας για τη σωτηρία περιλαμβάνει και αυτή τη ζωή και τη ζωή μετά τον θάνατο. Υπόσχεται και στις δύο περιπτώσεις τη Γέφυρα προς την Πλήρη Ελευθερία.

Πέρα από την ατομική σωτηρία, η Σαηεντολογία θεωρεί ως αποστολή της να απελευθερώσει από τα δεινά ολόκληρο τον πλανήτη και να δημιουργήσει έναν πολιτισμό όπου δε θα υπάρχει παραλογισμός, εγκληματικότητα ή πόλεμοι. Στην ονοματολογία της Σαηεντολογίας, ένα συνώνυμο για τη σωτηρία είναι η «επιβίωση». Αυτό περιλαμβάνει τόσο την παρούσα ζωή όσο και τη ζωή μετά θάνατον. Το *ώντιπινγκ* και το ηλεκτρόμετρο που χρησιμοποιείται για να γίνει το *ώντιπινγκ*, βοηθούν το άτομο να βρει την πραγματική και αυθεντική του ταυτότητα.

VIII. Η Εκκλησία Της Σαηεντολογίας

Η Εκκλησία της Σαηεντολογίας είναι ένα θρησκευτικό δόγμα με ιεραρχική οργάνωση και διαχείριση. Στο χαμηλότερο επίπεδο της ιεραρχίας είναι οι εξωτερικοί *ώντιτορ* και οι ομάδες Διανοητικής που καθοδηγούνται από αυτούς. Το επόμενο επίπεδο περιλαμβάνει τις *μίσιον* της Σαηεντολογίας, οι οποίες παραδίδουν βασικές υπηρεσίες Διανοητικής και Σαηεντολογίας. Αυτές είναι ένα είδος ιεραποστολικού σταθμού που αποσκοπεί στην προσέγγιση νέων μελών. Όταν μια *μίσιον* μεγαλώσει και η δραστηριότητά της επεκταθεί, συνήθως γίνεται εκκλησία της Σαηεντολογίας. Οι λειτουργοί της Εκκλησίας της Σαηεντολογίας βοηθούν το ποιμνίο τους σε συζυγικά, οικογενειακά και άλλα προβλήματα, και εκτελούν τις θρησκευτικές τελετές της Σαηεντολογίας, όπως την ονοματοδοσία, τον γάμο και την κηδεία. Επίσης διεξάγουν τις κυριακάτικες λειτουργίες.

Οι Οργανισμοί Σαιντ Χιλ είναι κεντρικές εκκλησίες, που ειδικεύονται στο υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης *ώντιτορ*. Τέτοιες κεντρικές εκκλησίες υπάρχουν στο Λος Άντζελες, στο Σίδνεϊ, στο Ανατολικό Γκρίνστέντ στην Αγγλία και στην Κοπεγχάγη. Η πνευματική έδρα όλων των Σαηεντολόγων του κόσμου είναι ο Οργανισμός Υπηρεσιών του Φλαγκ, στο Κληαργούτερ της Φλόριντα, ο οποίος παρέχει τις ανώτερες θρησκευτικές υπηρεσίες. Ο Οργανισμός Υπηρεσιών του Φλαγκ παραδίδει το *ώντιπινγκ* των υψηλότερων βαθμίδων (ΟΤ VIII). Η εκπαίδευση γι' αυτό το *ώντιπινγκ* λαμβάνει χώρα στο πλοίο *Freewinds* στη Θάλασσα της Καραϊβικής.

Τον ρόλο της Μητέρας Εκκλησίας έχει η Εκκλησία της Σαηεντολογίας Διεθνώς, στο Λος Άντζελες, η οποία σχεδιάζει παγκόσμιες εκστρατείες, συντάσσει τα εκπαιδευτικά υλικά και μεταφράζει τα θρησκευτικά έργα του Χάμπαρντ σε πολλές γλώσσες.

ΙΧ. Θρησκευτικές Υπηρεσίες

Η Εκκλησία της Σαηεντολογίας έχει τις δικές της θρησκευτικές υπηρεσίες με τους δικούς της λειτουργούς, τα δικά της κηρύγματα και πιστεύω. Μέρος μιας θρησκευτικής υπηρεσίας μπορεί επίσης να είναι το να ακούσει κανείς μαγνητοφωνημένες διαλέξεις του Λ. Ρον Χάμπαρντ. Περιλαμβάνει επίσης μια «Προσευχή για την Απόλυτη Ελευθερία».

Ένα εκκλησιαστικό εγχειρίδιο που συντάχθηκε από τη Μητέρα Εκκλησία στην Καλιφόρνια περιλαμβάνει επίσης οδηγίες για τις τελετές ονοματοδοσίας, τους γάμους και τις κηδείες. Η τελετή ονοματοδοσίας πραγματοποιείται για να βοηθήσει τον θήταν, το πνευματικό ον, να προσδιοριστεί με το νέο του σώμα και να παρουσιαστεί επίσημα στους γονείς του, στους συγγενείς και στους φίλους.

Οι θρησκευτικές και εκκλησιαστικές υπηρεσίες, παρ' όλα αυτά, δεν έχουν κεντρική θέση στη Σαηεντολογία, όπως στις παραδοσιακές χριστιανικές εκκλησίες. Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι οι θρησκευτικές υπηρεσίες διάφορων θρησκειών αποτελούν ένα ευρύ φάσμα.

Για παράδειγμα, σε έναν τυπικό ινδουιστικό ναό, κάθε άτομο ή οικογένεια πηγαίνει εκεί για να διεξάγει τις δικές τους τελετές και να ζητήσει συμβουλές από τους θρησκευτικούς της ηγέτες, συνήθως χωρίς κοινές τελετές που πραγματοποιούνται για όλους. Επίσης, είναι φυσικό ότι οι προσευχές έχουν διαφορετικό νόημα σε μια θρησκεία όπου ο Θεός είναι κατανοητός ως απρόσωπη οντότητα, σε σύγκριση με μια θρησκεία όπου πιστεύουν σε έναν προσωπικό Θεό ή θεούς και επικοινωνούν μαζί τους.

Χ. Η Σαηεντολογία Είναι Θρησκεία

Από όλα τα παραπάνω, θα πρέπει να συμπεράνουμε ότι η Σαηεντολογία στην παρούσα μορφή της είναι μια θρησκεία, αφού προσφέρει ζωτικής σημασίας θρησκευτικές υπηρεσίες, ένα ιδιαίτερο πιστεύω και ένα καλά οργανωμένο θρησκευτικό δόγμα.

HARRI HEINO
Τάμπερε
26 Οκτωβρίου 1995

Harri Heino

Ο Δρ Harri Heino είναι Καθηγητής της Θεολογίας στο Πανεπιστήμιο του Τάμπερε, στο Ελσίνκι της Φινλανδίας.

Είναι επίσης Προϊστάμενος του Κέντρου Ερευνών της Ευαγγελικής Λουθηρανικής Εκκλησίας της Φινλανδίας.

Γράφει ένα βιβλίο για τις θρησκείες στη Φινλανδία με τίτλο *Τι Πιστεύει η Φινλανδία*.

